

1. עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל
 2. פלונית (קטינה)
 3. אלמונית (קטינה)
- שתי העותרות באמצעות אימן ואפוטרופסותן הטבעית

ע"י ב"כ עוה"ד סאוסן זהר ו/או חסן ג'בארין ו/או ארנה כהן
ו/או סוהאד בשארה ו/או פאטמה אלעג'ו ו/או ראמי ג'ובראן
ו/או רימא איוב ו/או אראם מחאמיד
מעדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל
רחוב יפו 94, ת.ד. 8921 חיפה 31090
טלפון: 04-9501610; (052-6399147); פקס: 04-9503140

העותרים

נגד

משרד התרבות והספורט

ע"י פרקליטות המדינה, משרד המשפטים
רחוב צלאח אלדין 29, ירושלים

המשיב

עתירה למתן צו על תנאי

בית המשפט הנכבד מתבקש בזאת להורות למשיב לבוא ולנמק:

1. מדוע לא להחיל את תוכנית "אפיקומן" על כל הילדים במדינת ישראל לרבות הילדים הערבים אזרחי ישראל;
2. מדוע לא ייקבעו קריטריונים כתובים וברורים בכל הנוגע לתקצוב ומימון הצגות ילדים בחופשות החגים ו/או חופשות הסמסטרים בבתי הספר בישראל בכך שיחולו באופן שוויוני על כלל הילדים בישראל.

בקשה למתן צו ביניים וקביעת מועד דיון דחוף

בית המשפט הנכבד מתבקש בזאת להורות על הוצאת צו ביניים המורה למשיב לעכב את יישום תוכנית "אפיקומן" עד ההכרעה הסופית בעתירה זו וכן לקבוע מועד דיון דחוף בעתירה, וזאת מהנימוקים המפורטים להלן:

1. בתאריך 29.3.12 פורסמה כתבה בעיתון הארץ שכותרתה "המדינה תממן הצגות לילדים בפסח – ביישובים יהודיים בלבד". בהתאם לכתבה זו עלה כי המשיב יפעיל תוכנית "אפיקומן" לפיה הוא יממן באופן מלא רכישת כרטיסים להצגות ומופעים לילדים וזאת ב- 110 יישובים בפריפריה. מבין יישובים אלו אין אף יישוב ערבי.

2. תוכנית זו אמורה לחול בחופשת חג הפסח / חופשת האביב הקרובה המתחילה במערכת החינוך מתאריך 1.4.12 עד 17.4.12. יצויין, כי כל התלמידים בישראל יוצאים לחופשה באותו מועד וכי גם במועד זה יחול חג הפסחא על התלמידים הערבים בבתי הספר, לרבות אלו בבתי הספר הכניסייתיים המוכרים ע"י משרד החינוך.
3. עוד באותו יום בו פורסם בתקשורת אודות פרסום התוכנית, פנה העתר מס' 1 באופן מיידי אל המשיב בדרישה להחלת התוכנית גם ביישובים הערבים ועם בקשה ליתן תשובה לפנייה עד ליום ראשון, 1.4.12. **העותר מס' 1 קיבל את תגובת המשיב בתאריך 1.4.12 בשעות הערב.** עתירה זו מוגשת מיידית לאחר קבלת תגובת המשיב.
4. בתגובה הנ"ל לא השיב המשיב לגופו של עניין. במקום זאת, התייחסה תשובתו לפעילויות תרבותיות מטעמו בקרב האוכלוסייה הערבית אך לא הסביר מדוע התוכנית נשוא העתירה לא תחול באופן שוויוני על כלל התלמידים בישראל וגם לא הסביר מדוע אין תוכנית מקבילה שתחול על הילדים הערבים בחופשה הנוכחית. יודגש בהקשר זה כי תוכנית "אפיקומן" יושמה גם בתקופת חופשת חג החנוכה תחת כותרת "נס חנוכה" במסגרתה נהנו כ- 100,000 ילדים יהודים מהצגות ומופעים חינם בתקופת חג החנוכה כאשר התגלה כעת כי גם היא לא יושמה ביישובים ערבים על אף שבתקופה זו היו גם מועדי חגים לתלמידים ערבים. מידע זה התברר לעותרים אך ורק לאחר הפרסום בתקשורת אודות התכנית.
5. יש לציין, כי תגובת המשיב הנ"ל דומה וזהה לתגובת המדינה שהוגשה בעתירה אחרת בשנת 1998 בעניין החלת תוכנית "קמחא דפסחא" לפיה משרד הרווחה החליט להחיל את ההטבה רק בחג הפסח ואך ורק לגבי נזקקים יהודים ולא להחיל אותה על נזקקים מקרב האוכלוסייה הערבית. גם העתירה הוגשה אז בסמוך לחג הפסח וימים לפני כניסת חג הפסח ויחד איתה הוגשה בקשה למתן צו ביניים. בית המשפט הנכבד הוציא מלפניו צו ביניים בעתירה במעמד צד אחד ובאופן מיידי ומיד לאחר מכן ובתקופת החג אז הוחלה התוכנית בקרב האוכלוסייה הערבית.
6. העתירה הזו מוגשת יום לאחר קבלת תגובת המשיב ובסמוך לתקופת החגים, אך לא היתה אפשרות לציבור ולעותרים לדעת אודות התכנית נשוא בקשה זו אלא מאמצעי התקשורת. מיד לאחר שנודע לעותרים אודות אישור התוכנית הם מיצו את ההליכים והגישו עתירה זו באופן מיידי.
7. אמנם העותרים אינם מעוניינים בהגשת בקשה זו לפגוע באינטרסים של מאין שהוא שיהנה מתחולת התוכנית דנן, אך הבקשה לצו ביניים הינה מתחייבת לאור העובדה הפשוטה כי החלת התוכנית על אוכלוסייה אחת בלבד וללא הסמכה לעשות כן בחקיקה ראשית תוך פגיעה בזכות לשוויון, הינה בלתי חוקתית כל עוד ההפליה לא תוקנה. תחולתה של התוכנית על חלק מסויים והדרת חלק אחר הינה אף היא תחולה פוגענית. זוהי למעשה ההלכה הקבועה בפסה"ד בעניין חוקה לישראל שקבעה כדלקמן:

"במצב דברים זה, כאשר החליטה הרשות השלטונית לקבוע מדיניות לפיה אחרים זכאים לטובת הנאה מסוימת, הרי מחויבת היא, מכוח עקרון השוויון, להעניק טובת הנאה זו גם לפלוני. ההחלטה המפלה דינה להתבטל, ותחתיה חייבת לבוא החלטה המשווה את פלוני ואת האחרים." בג"ץ 637/89 "חוקה למדינת ישראל" נגד שר האוצר, פד"י מו(1) 191, 205 (1991).

8. בנסיבות אלו מבקשים העותרים כי בית המשפט הנכבד ייעתר לבקשה למתן צוו ביניים כמפורט בבקשה זו וכן יורה על קיום דיון דחוף בעתירה.

ואלה נימוקי העתירה:

העותרים:

1. העותר מס' 1, הינו ארגון זכויות אדם המאוגד כעמותה בישראל והפועל בין היתר למימוש הזכות לשוויון בין האזרחים בישראל. העותרות 2 ו-3 הינן קטינות תאומות בנות 7, ערביות ובנות העדה הנוצרית, מהיישוב יפיע (סמוך לעיר נצרת) והן לומדות בבית ספר מוכר אך לא רשמי השייך לכניסיית העדה הקתולית מערבית (לטינית) ביפיע. העותרות מס' 2 – 3 מיוצגות לצורך עתירה זו ע"י אמן ואופוטרופסותן הטבעית העוסקת בהוראה ומתגוררת לבדה בנפרד מבן זוגה ונושאת בחינוך שתי בנותיה לבדה. שתי העותרות יחלו בימים הקרובים בחופשת האביב וחג הפסחא שיחול השנה במקביל לחג הפסח.

הרקע העובדתי:

2. בתאריך 29.3.12 פורסמה כתבה בעיתון הארץ הנושאת כותרת "המדינה תממן הצגות לילדים בפסח – ביישובים יהודיים בלבד". מהכתבה עלה כי המשיב אישר תוכנית תחת הכותרת "אפיקומן" (להלן: "התוכנית") במהלכה יוצגו למעלה מ-200 הצגות ומופעים חינם לילדים בתקופת חופשת חג הפסח הקרובה כאשר התוכנית **תחול על 110 יישובים בפריפריה. מבין היישובים הנ"ל, אין אף יישוב ערבי.** לא זו בלבד, אלא שהורה שמתלווה לילד בהצגות ובמופעים בתקופת חג הפסח יזכה להנחה ברכישת כרטיס ויישא תשלום סמלי של 10-20 ש"ח. כמו כן, ניתן לרכוש כרטיסים למופעים הנ"ל דרך הרשויות המקומיות וזאת החל מתאריך 1.4.12.

3. התברר כי התוכנית אושרה ע"י המשיב בתאריך 15.3.12 אך על קיומה נודע לעותרים, וכנראה לכלל הציבור רק בתאריך 29.3.12 עקב פרסום בכלי התקשורת.

== רצ"ב העתק הכתבה, מסומנת ע/1 וכן העתק הודעת המשיב כפי שהיא פורסמה באתר המשיב יחד עם רשימת היישובים בהם תחול התוכנית, מסומנים ע/2.

4. כפי שעולה מאתר המשיב, "מטרת הפרויקט להציע אלטרנטיבת בילוי איכותית חינם לילדים בחופשת הפסח, שהיא גם מהנה וגם מעשירה את עולמם התרבותי."

5. כמו כן, מתברר כי תוכנית זו הינה המשך לתוכנית קודמת שיושמה בחג החנוכה האחרון שנשאה כותרת "נס חנוכה" אשר ממנה נהנו כ- 100,000 ילדים בהצגות איכותיות בתקופת חג החנוכה. גם פרויקט "נס חנוכה" הוחל ויושם רק ביישובי פריפריה יהודים ולא היה אף יישוב ערבי כלול בה. יצויין, כי גם בתקופת חג החנוכה חלו מועדי חג בקרב האוכלוסייה הערבית הנוצרית, כגון החג המולד וראש השנה. על תחולת התוכנית על חג חנוכה נודע לעותרים רק עם הכנת עתירה זו.

6. יודגש, כי חופשת חג הפסח הינה חופשת חגים ו/או חופשת האביב עבור מאות אלפי ילדים ערבים במערכת החינוך הערבית. במקביל לחג הפסח, חוגגים הילדים מקרב העדות הנוצריות את חג הפסחא וכלל הילדים במערכת החינוך הערבית שוהים בחופשת האביב המאושרת ע"י משרד החינוך החל מתאריך 1.4.12 עד לתאריך 17.4.12. חלק מבתי הספר במערכת החינוך הערבית שוהים בחופשת האביב עד לתאריך 22.4.12.

7. התוצאה הינה, כי בחופשת האביב הקרובה, ייהנו התלמידים במערכת החינוך העברית להצגות לילדים חינם, בעוד שהילדים הערבים, לרבות העותרות מס' 2 - 3, השוהים אף הם בחופשת חג באותה עת, לא יזכו להטבה זו. בכך קיימת אבחנה פסולה בין ילדים ערבים לילדים יהודים המגיעה לכדי פגיעה בזכות לשוויון.

מיצוי הליכים ותגובת המשיב

8. מיד לאחר פרסום דבר אישור התוכנית בתקשורת, פנה העותר מס' 1 אל המשיב בפניה דחופה לביטול ההפליה ובדרישה להורות על מימון כלל הצגות הילדים לרבות ביישובים הערבים. בשל דחיפות הנושא ועיתוי הפנייה, מספר ימים בודדים לפני תחילת חופשת החגים, פנה העותר מס' 1 בפנייה דחופה גם לפרקליטות המדינה ובה יידע אודות דרישת העותר מס' 1 וביקש הבעת עמדתם בדחיפות עד ליום ראשון 1.4.12 וזאת בשל דחיפות הנושא. בתאריך 1.4.12 פנתה העותרת מס' 3 פעם נוספת במכתב תזכורת אל המשיב בדרישה לקבלת התייחסות עניינית לפנייתם.

== רצ"ב פניית העותר מס' 1 למשיב מתאריך 29.3.12 וכן פניית העותר מס' 1 אל פרקליטות המדינה מתאריך 29.3.12, מסומנים ע/3 וכן מכתבי התזכורת מתאריך 1.4.12 מסומנים ע/4.

9. בשעות הערב של יום 1.4.12 התקבל במשרד העותר מס' 1 תשובת היועצת המשפטית של המשיב, עו"ד הדס פרבר. מתשובה זו עולה כי אין מקום לטענת ההפליה המועלית ע"י העותרים מנימוקים שניתן לסכמם כדלקמן: הראשון, לפיו קיימים אירועים ייחודיים אחרים לאוכלוסייה הערבית אשר בוצעו ע"י "תרבות לישראל"; השני, לפיו שוקדת "תרבות ישראל"

בהנחיית המשיב על הכנת תוכנית מיוחדת לאוכלוסייה הערבית שתתקיים באחת החופשות, והנמצאת בשלבי עבודה. ובלשון תגובת המשיב:

"במסגרת פעילות "תרבות לישראל", הפועלת מטעם המשרד לקידום התרבות בפריפריה, יזם המשרד שורה ארוכה של אירועי תרבות ייחודיים למגזר הערבי, אשר בוצעו באמצעות תרבות לישראל: פרויקט מסארחיד, במסגרתו הגיעו הופעות פסטיבל מסארחיד, אשר עד אז התקיים בעכו בלבד, לרשויות המקומיות השונות ברחבי הארץ (למעלה מ-100 הופעות בכ-73 יישובים) ופסטיבל דרוזי (למעלה מ-40 הופעות ב-14 יישובים). במסגרת פרויקט "לילות קלאסיים" התקיימו קונצרטים פתוחים בשני יישובים. כמו כן, מכניסה "תרבות לישראל" להכנסת סדרות תרבות ליישובים במגזר הערבי והדרוזי ופועלת להרחבת פעילות זאת. מזה זמן מה, שוקדת "תרבות לישראל, בהנחיית המשרד, על הכנת תוכנית מיוחדת המיועדת לאירועים לילדים במגזר הערבי, אשר תתקיים באחת החופשות הקרובות, על-מנת שגם הילדים במגזר הערבי יוכלו ליהנות מפעילות תרבותית בחגיהם. פעילות ייחודית זאת מהווה העדפה מתקנת לצורך קידום פעילות התרבות והנגשתה לילדי מגזר הערבי. בשל לוח הזמנים הקצר, אין באפשרותנו לתת פירוט מלא על התכנית, הנמצאת בשלבי עבודה. עם גיבוש תכנית הפרוייקט היא תפורסם לרשויות המקומיות הרלוונטיות ולציבור הרחב."

== רצ"ב העתק תשובת המשיב מתאריך 1.4.12, מסומנת ע/5.

10. העותרים טוענים כי תשובת המשיב משוללת בסיס משפטי והיא אינה לגופו של עניין. ההשוואה לצורך בחינת קבוצת השוויון, אמורה להיבחן על סמך התכלית של אותה תוכנית עצמה ולצורך יישום אותה תוכנית ולא לצורך יישומן של תוכניות אחרות. על כן, העותרים טוענים, כי הזכות לשוויון אמורה לחול בנוגע לתוכנית נושא העתירה, שלפיה ממומנים הצגות לילדים במהלך חג הפסח, שהיא גם חופשת לימודים לכלל התלמידים בישראל, יהודים וערבים כאחד. בנוסף, תכלית התוכנית כפי שצוינה ע"י המשיב לעיל, הינה להציג אפשרות בילוי איכותית לילדים עבור הילדים בתקופת החגים, ולצורך מימוש תכלית זו, אין לאבחן בין ילדים ערבים לבין ילדים יהודים. כמו כן, בהקשר לתכלית ומטרת התוכנית נושא העתירה, אין מקום לייחודית תרבותית והכנת תוכניות ייחודיות עבור האוכלוסייה היהודית בנפרד.

11. לא למותר לציין, גם כי העותרות מס' 2 ו-3 חוגגות בתקופה הרלוונטית את חג הפסחא שחל על התלמידים הערבים הנוצרים בבתי ספר נוצרים שהינם מוכרים ע"י משרד החינוך שבהם לומדים גם תלמידים נוצרים וגם מוסלמים.

12. יתר על כן, תשובת המשיב דומה וזהה לתשובות המדינה שהוגשו בעתירות אחרות שנגעו להפליה תקציבית ויישום תוכניות ממשלתיות. כך למשל, תשובת המדינה בעתירה שהוגשה נגד ההפליה באי תחולת פרויקט "קמחא דפסחא" על נזקקים ערבים בתקופת החגים. במקרה זה הייחודיות הדתית והתרבותית בלטה יותר והמדינה טענה כי קיימת ייחודיות תרבותית ודתית בהחלת תוכנית זו רק על הנזקקים היהודים. למרות זאת, בג"ץ הורה באופן מיידי על החלת תוכנית זו גם על נזקקים מקרב האוכלוסייה הערבית מקל וחומר במקרה דנן (בג"ץ 2422/98 **עדאלה נגד שר הרווחה**, פסק דין מיום 11.5.98 הרצ"ב לעתירה מסומן ע/6); כך גם היתה תשובת המדינה שהוגשה בעניין אי החלת תוכנית שח"ר על יישובים הערבים,

ששם ציין המשיב כי קיימות תוכניות אחרות שחלות על האוכלוסייה הערבית וכי משרד החינוך פועל להקמת תוכניות ייחודיות נוספות ביישובים הערבים אולם טענה זו לא נתקבלה ובג"ץ הורה על החלת התוכנית ביישובים הערבים (בג"ץ 2814/97 **ועדת המעקב לענייני החינוך הערבי נגד משרד החינוך**, פסק דין מיום 20.7.02); כך גם תשובת המדינה בעתירה נגד ההפליה בהקצאת תקציבים של משרד הדתות לתחזוקת בתי העלמין, המדינה טענה אז כי קיים צורך ייחודי בהקצאת תקציבים לתחזוקת בתי הקברות של העדה היהודית ואולם בג"ץ הורה על תחולה שוויונית (ראו: בג"ץ 1113/99 **עדאלה נגד השר לענייני דתות**, פסק דין מיום 18.4.00).

13. מעבר לכך, זכותם של הילדים ביישובים הערבים, כולל העותרות מס' 2 ו-3, היא ליהנות מאופציות בילוי איכותיות, זמינות, נגישות וחינם וזאת במהלך חופשות החגים שלהם, כפי שילדים ביישובים יהודים נהנים ממנה. לאופציות בילוי איכותיות אלו בתחום האומנות חשיבות רבה גם בקידום ההישגים הלימודיים והחינוכיים של הילדים. מחקרים רבים בדקו את השימוש באומנות כמקדם הישגים לימודיים של התלמידים לרבות אלה בגיל הרך והראו, כי מלבד החשיבות בהעלאת הכישורים האומנותיים של תלמידים, קיימת חשיבות גדולה בשימוש באומנות לצורך שיפור ההישגים הלימודיים של התלמידים; גיבוש עמדות התלמיד בקרב הקהילה; שיפור יחסיו החברתיים של התלמיד עם הקהילה מסביבו; שיפור כישורי החשיבה הביקורתית; מיומנויות כתיבה, הבנה והבעה של התלמיד. מכאן, מלבד החשיבות בטיפוח כישורי האומנות בקרב התלמידים, קיימת חשיבות מירבית בשימוש באומנות ככלי להתפתחותו האנושית של התלמיד.

== רצ"ב מספר מאמרים המחזקים את האמור לעיל ומסומנים ע/7.

הטיעון המשפטי

הפגיעה בזכות לשוויון

14. החלת התוכנית ב-110 יישובים בפריפריה, כאשר אין אף יישוב ערבי הכלול ברשימה זו, מהווה פגיעה בזכות החוקתית לשוויון. אבחנה זו בין היישובים אינה רלוונטית כלל ועיקר שכן יישובים ערבים ויהודים לצורך תוכנית זו מהווים קבוצת שוויון אחת שאין לאבחן ביניהם במיוחד כאשר תכלית התוכנית הינה מציאת פתרונות בילוי איכותיים לילדים במהלך החופשות כאשר כל התלמידים בישראל, ערבים כיהודים, יוצאים לחופשה. אין ספק, כי קביעת רשימת יישובים המדירה את כל היישובים הערבים בפריפריה, מהווה החלטה שרירותית שאינה מבוססת על קריטריונים שוויוניים. אבחנה זו בין היישובים הגורמת בתורה לאבחנה בין ילדים יהודים לילדים ערבים, מהווה פגיעה בזכות החוקתית לשוויון שהינה חלק מהזכות החוקתית לכבוד המעוגנת בסעיף 4 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו.

15. כמו כן עצם הדרתם של היישובים הערבים מהתוכנית הנ"ל, הן בתקופת חופשת חג החנוכה והן כעת בתקופת חופשת האביב, פוגעת בכבודם של הילדים הערבים.

על הפגיעה בזכות לשוויון ולכבוד ראו: בג"ץ 3792/95 תיאטרון ארצי לנוער נגד שרת המדע והאומנויות, פד"י נא(4) 259, 281 (1997); בג"ץ 6427/02 התנועה לאיכות השלטון בישראל נ' הכנסת (פסק דין מתאריך 11.5.06); בג"ץ 7053/03 עדאלה נ' שר הפנים (פסק דין מתאריך 14.5.06); בג"ץ 6298/07 רסלר נ' כנסת ישראל (פסק דין מתאריך 21.2.12). ועל החובה לקבוע קריטריונים שוויוניים, ברורים וכתובים ראו בג"ץ 727/00 ועד ראשי הרשויות המקומיות נ' שר הבינוי והשיכון, פ"ד נו(2) 79, עמ' 90 (2001).

16. בעניין וועדת המעקב העליונה לענייני הערבים בה נדונה חוקיות החלטת הממשלה שסיווגה יישובים כאזורי עדיפות לאומית, שם קבע בג"ץ, כי החלטת החלטת הממשלה על 553 יישובים כאשר רק 4 מהם הינם ערבים, מגיעה לכדי הפליה על רקע לאום ועל כן הורה על ביטול ההחלטה (בג"ץ 11163/03 וועדת המעקב העליונה לענייני הערבים בישראל נגד ראש ממשלת ישראל (פסק דין מתאריך 27.2.2006).

17. במקרה אחר בעקבות הגשת עתירה לבית המשפט, החליט שר האוצר לכלול ארבעה כפרים ערבים, ביניהם הכפר עראמשה, ברשימת יישובי הספר הזכאים לקבלת פיצוי בגין הנזקים שנגרמו לבתי העסקים שביישובים בעקבות מלחמת לבנון השנייה. במקרה זה מכלל היישובים בגליל, הוצאו ארבעת הכפרים הערבים מרשימת יישובי הספר וזאת למרות הימצאותם באותו שטח גיאוגרפי ולמרות חשיפתם לאותו סיכון בטחוני. בג"ץ הורה על ביטול ההחלטה בהיותה פוגעת בזכות לשוויון (ראו: בג"ץ 7444/06 שחאדה נגד שר האוצר (פסק דין מתאריך 23.9.07, טרם פורסם).

18. נזכיר בהקשר זה, כי בשנת 1998 הוגשה עתירה לבית המשפט העליון בעניין דומה שנגע לתוכנית "קמחא דפסחא" לפיה מחולקים תקציבים באמצעות עמותות יועדו לסייע ליהודים נזקקים לחגוג את חג הפסח. נטען כי תוכנית זו מפלה את חלקי האוכלוסייה הערבית הנזקקת לרעה. העתירה הוגשה ימים לפני כניסת חג הפסח אך בג"ץ טיפל בנושא באופן מיידי וכתוצאה מכך נקבע כי התוכנית תחול באופן שוויוני על כל העדות בישראל וכי על משרד העבודה לקבוע קריטריונים לחלוקת התקציבים בין כל האזרחים ללא הפליה (בג"ץ 2422/98 עדאלה נגד שר העבודה, פסק דין מיום 11.5.98).

19. הפליה זו מנוגדת לסעיף 3 לחוק יסודות התקציב הקובע, כי הקצאת תקציבים ממשלתיים תתבצע באופן שוויוני. בעניין עדאלה נגד השר לענייני דתות (שצויין לעיל) קבע השופט זמיר מפורשות, כי אסור להפלות בהקצאת משאבי המדינה:

"אולם אין די בכך שחוקי המדינה מקיימים את עקרון השוויון, אלא חשוב לא פחות מכך שביצוע החוקים יהיה תואם עיקרון זה. כך לגבי כל חוק, וכך גם לגבי חוק התקציב. אכן, כיוון שחוקי המדינה מקיימים בדרך-כלל את עקרון השוויון, האיום העיקרי על עיקרון זה נובע מביצוע החוקים. האיום חמור במיוחד בביצוע חוק התקציב. מבחינה מעשית, בביצוע חוק התקציב קיימת אפשרות קלה באופן יחסי, לעתים עד כדי פיתוי, להפלות בהקצאת משאבים על-ידי רשויות המדינה, בין היתר מחמת דת או לאום. הפליה כזאת, במיוחד אם היא שיטתית, עלולה לפגוע באופן קשה ביותר לא רק באדם מסוים או בגוף מסוים, אלא גם במרקם החברתי ובתחושת

השותפות שהיא תנאי לחיים ראויים בצוותא. מכל מקום, הפליה כזאת פסולה מיסודה, מבחינה מוסרית ומבחינה משפטית גם יחד.

בג"ץ 1113/99 **עדאלה נ' השר לענייני דתות**, פ"ד נד(2) 164, 171 (2000).

(ראו גם בג"ץ 3792/95 **תיאטרון ארצי לנוער נ' שרת המדע והאומנויות**, פ"ד נא(4) 258,

273-274 (1997); פ"ד נד(2) 164, 171 (2000)); בג"ץ 4124/00 **יקותיאלי ז"ל נ' השר**

לענייני דתות (פסד דין מתאריך 14.6.10).

הפגיעה אינה מכח חוק או עפ"י חוק

20. העותרים טוענים, כי הפגיעה בזכות לשוויון לא נעשתה מכח חוק או על פיו ובכך חרג המשיב מסמכותו. ההחלטה הינה מנוגדת לפסקת ההגבלה שבחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. לא זו בלבד, אלא כפי שפורט לעיל, הפליה בהקצאת תקציבי המדינה מנוגדת לסעיף 3 לחוק יסודות התקציב עצמו ועל כן החלטת המשיב הינה בלתי חוקית.

21. בעניין **וועדת המעקב העליונה** שדן בסיווג יישובים לאזורי עדיפות לאומית קבע המשנה לנשיא חשין, כי הואיל והחלטת הממשלה לא היתה מעוגנת בהסדר ראשי, ולא אושרה מכח חקיקה ראשית, אזי היא בלתי חוקית.

22. בשל הפגיעה בזכויות החוקתיות כפי שפורטו לעיל והיות הפגיעה לא מכח חוק או על פיו, יטענו העותרים כי החלטת המשיב הינה החלטה בלתי חוקתית.

לאור האמור לעיל מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא מלפניו צו ביניים ותו על תנאי כמבוקש במבוא לעתירה זו וזאת בצירוף הוצאות משפט.

סאוסן זהר, עורכת – דין

ב"כ העותרים

חיפה, 2.4.12